

Kunnan lausunto valtiovarainministeriölle Helsingin, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan maistraattien mahdollista yhdistämistä koskevasta selvityksestä ja säädösmuutosehdotuksesta

304/03.00/2015

Kunnanhallitus § 134

Valtiovarainministeriö pyytää kirjeessään 12.3.2015 lausuntoa Uudenmaan maakunnan alueella toimivien maistraattien yhdistämisestä 1.1.2016 alkaen sekä niihin liittyvistä säädösmuutosehdotuksista.

Lausuntoa on pyydetty 24.4.2015 mennessä.

Uudenmaan maakunnan alueella toimii tällä hetkellä kolme maistraattia: Helsingin, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan maistraatit.

Valtiovarainministeriö on yhteistyössä maistraattien edustajien kanssa tehnyt selvityksen maistraattien yhdistämisen vaikutuksista. Yhdistämisen taustalla on kauppa- ja yhdistysrekisteritehtävien siirto Patentti- ja rekisterihallitukselle sekä maistraattien taloustavoitteista aiheutuva uudelleenorganisoinnin tarve. Kauppa- ja yhdistysrekisteriasiat siirtyvät 1.9.2015 alkaen maistraateilta Patentti- ja rekisterihallituksille.

Yhdistymisen vaikutusarviointi kokonaisuudessaan on oheismateriaalina.

Maistraattien yhdistymisestä aiheutuvat säädösmuutokset tehtäisiin pääosin teknisinä muutoksina niin, ettei laeissa ja asetuksissa olevien säännösten sisältöä muutettaisi, vaan nykyisten Helsingin, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan maistraattien tehtävät ja virat siirrettäisiin sellaisenaan muodostettavaan uuteen maistraattiin.

Helsingin maistraatti toimii yhdessä toimipisteessä. Itä-Uudenmaan maistraatilla on toimipisteet Vantaalla, Hyvinkäällä ja Porvoossa sekä kuluttajaneuvonnan toimipiste Helsingissä Pasilassa. Länsi-Uudenmaan maistraatilla on toimipisteet Espoossa, Lohjalla ja Raaseporissa. Kaikki kolme maistraattia ovat kaksikielisiä.

Selvityksen mukaan maistraattien yhdistäminen ei vaikuta toimipisteiden määrään eikä niiden toimitiloihin. Maistraattien toimipisteverkostotyöryhmän maaliskuussa 2014 antamaan loppuraporttiin sisältyy kuitenkin ehdotus Länsi-Uudenmaan maistraatin Raaseporin ja Lohjan yksiköiden sekä Itä-Uudenmaan maistraatin Porvoon ja Hyvinkään yksiköiden lakkauttamisesta.

Toimipisteiden mahdolliseen lakkauttamisaikatauluun vaikuttaa myös valtiovarainministeriön valmisteltavana olevan julkisen hallinnon yhteisen asiakaspalvelun toteuttaminen. (Asiakaspalvelu 2014-hanke) Yhteistä asiakaspalvelua koskevan hallituksen esityksen luonnoksen mukaan maistraattien palvelua tarjottaisiin perustettavissa julkisen hallinnon yhteisissä asiakaspalvelupisteissä. Yhteiseen asiakaspalveluun on tarkoitus siirtyä maakunnittain 2016 - 2019. Edellä mainittujen neljän maistraatin toimipisteen toiminta on arvioitu voitavan korvata paikkakunnille perustettavilla asiointipisteillä. Ennen kuin toimipisteiden lakkautuksista tehdään lopullisia päätöksiä valtiovarainministeriö käy läpi kunkin yksikön ja alueen tilanteen ja arvioi lakkautuksen vaikutukset. Lakkautusesityksistä järjestetään myös lausuntokierros.

Yhdistymisen seurauksena muodostuvan maistraatin nimeksi on ehdotettu Uudenmaan maistraattia.

Yhdistymisen etuja on, että resursseja voitaisiin myös yhdistymisen myötä käyttää entistä joustavammin ja varmistaa näin alueen kasvavan väestön ja lisääntyvien ulkomaalaisten asiakkaiden palveluiden saatavuus.

Laajempi toimialue lisäisi asiakkaiden valinnan vapautta heidän voidessa valita useammasta toimipisteestä itselleen sopivan asiointipaikan. Asiakkaat hyötyisivät myös siitä, että laajemmassa organisaatiossa resursseja voitaisiin aikaisempaa laajemmin kohdentaa niihin substanssitehtäviin, joissa tarve on suurin. Suurempi organisaatio edistäisi myös toimintamallien yhdenmukaistamista koko Uudenmaan maakunnan alueella ja sitä kautta parantaisi asiakkaiden yhdenmukaista kohtelua.

Selvitysryhmä on johtopäätöksensä todennut, että selvityksen perusteella Helsingin, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan maistraattien yhdistymisellä saavutetut hyödyt ovat niin merkittäviä, että maistraatit tulisi yhdistää 1.1.2016 alkaen.

Lausuntoehdotus pohjautuu Kuuma-kuntien antaman lausuntoon.

Esityslistan liite:

- Kunnan lausunto valtiovarainministeriölle maistraattien yhdistämisen vaikutuksista ja säädosmuutosehdotuksista

Oheismateriaali:

- Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 12.3.2015, jossa on mukana selvitys Helsingin, Itä-Uudenmaan maistraattien mahdollisen yhdistämisen vaikutuksista sekä säädosmuutosehdotukset

Ehdotus

Kunnanjohtaja

Kunnanhallitus päättää antaa lausuntonaan liitteenä olevan ehdotuksen valtiovarainministeriöön

Käsittely

Keskustelun aikana jäsen Michaela Lindholm ehdotti, että lausuntoon tehdään seuraavat kaksi muutosta:

1

Kohtaan juuri ennen Yhteenveto - kappaletta: "Tältä osin Kirkkonummen kunnanhallitus toteaa, että vaikka päätöksenteko keskitettäisiinkin asiaryhmittäin yhteen maistraattiin, ei tämä keskittäminen saa heikentää asiakaspalvelua, tarvittavaa lähipalvelua ja neuvontaa."

lisätään "molemmilla kotimaisilla kielillä."

2

Yhteenveto-kohtaan lisätään kohta:

Kirkkonummen kunta ei näe tarkoituksenmukaisena että virastot yleensä keskitetään Helsingin keskusta. Kirkkonummen kunnassa asuu paljon korkeasti koulutettua väestöä ja kunta on sitoutunut lisäämään MAL-sopimuksen perusteella kaavoitusta. Siksi näemme, että Uudenmaan maistraatti tulee sijoittaa Kirkkonummelle.

Kunnanhallitus hyväksyi Lindholmin ehdotukset yksimielisesti.

Päätös

Kunnanhallitus päätti

1

tehdä liitteenä olevaan lausuntoon seuraavat muutokset:

1.1

Kohtaan juuri ennen Yhteenveto - kappaletta: "Tältä osin Kirkkonummen kunnanhallitus toteaa, että vaikka päätöksenteko keskitettäisiin asiaryhmittäin yhteen maistraattiin, ei tämä keskittäminen saa heikentää asiakaspalvelua, tarvittavaa lähipalvelua ja neuvontaa."

lisätään "molemmilla kotimaisilla kielillä."

1.2.

lisätä Yhteenveto-kohtaan kohta:

Kirkkonummen kunta ei näe tarkoituksenmukaisena että virastot yleensä keskitetään Helsingin keskusta. Kirkkonummen kunnassa asuu paljon korkeasti koulutettua väestöä ja kunta on sitoutunut lisäämään MAL-sopimuksen perusteella kaavoitusta. Siksi näemme, että Uudenmaan maistraatti tulee sijoittaa Kirkkonummelle.

2

lausunto, jossa on 1-kohdat muutokset mukana nimetään kunnanhallituksen liitteeksi

3

antaa lausuntonaan liitteenä olevan ehdotuksen valtiovarainministeriöön

Pöytäkirjan liite:

Kh 4 / 13.4.2015, Kunnan lausunto valtiovarainministeriölle maistraattien yhdistämisen vaikutuksista ja säädösmuutosehdotuksista, kunnanhallituksen päätös

Muutoksenhakuohje

Ei muutoksenhakua, kuntalaki § 91

Otteen oikeaksi todistaa:
Kirkkonummella, 21.4.2015

Ulla Gahmberg
pöytäkirjanpitäjä

Kirkkonummen kunnan lausunto valtiovarainministeriölle maistraattien yhdistämisen vaikutuksista ja säädösmuutosehdotuksista

Maistraatin yhdistyminen

Kirkkonummen kunta suhtautuu periaatteessa myönteisesti kehittämishankkeisiin, joissa valtionhallinnon toimintoja kehitetään niin, että kehitystyön myötä asiakaspalvelu paranee, toimintamallit yhdenmukaistuvat ja samalla saavutetaan myös kustannussäästöjä.

On kuitenkin huomattava, että kuten raportistakin ilmenee, on valtiovarainministeriössä tällä hetkellä meneillään ainakin kaksi muuta selvitystä, jotka vaikuttavat maistraattien toimintaan. Asiakaspalvelu 2014-hankkeen mukaisten yhteisten toimipisteiden on arvioitu toteutuessaan aloittavan Uudellamaalla toimintansa vuonna 2018. Yhteispalvelua koskeva lakiesitys annettaneen Eduskunnalle loppuvuodesta 2015. Keskus- ja aluehallinnon virastoseelvityshankkeen (VIRSU-hanke) selvitykset valmistuivat helmikuussa 2015 ja tuleva hallitus tulee tekemään asiaa koskevat linjaukset selvityksen pohjalta. Mahdolliset organisaatiomuutokset tulisivat mahdollisesti voimaan 2017.

Näin ollen tällä hetkellä on vireillä kolme hanketta, jotka vaikuttavat Uudellamaalla sijaitsevien maistraattien toimintaan. Uudellamaalla sijaitsevien maistraattien on esitetty yhdistyvän vuoden 2016 alusta, VIRSU-hankkeen mukaiset organisaatiomuutokset tulisivat todennäköisesti voimaan vuonna 2017 ja Asiakaspalvelu 2014-hankkeen mukaiset yhteispalvelupisteet, joihin myös maistraattien toimintoja esitetään siirrettävän, aloittaisivat toimintansa todennäköisesti 2018. Kaikki nämä hankkeet ovat valmisteluvaiheessa, eikä lopullisia päätöksiä ole vielä tehty. Kirkkonummen kunnanhallitus esittää, että edellä esitetyt hankkeet valmisteltaisiin kokonaisuutena. Kokonaisselvityksen perusteella tehtäisiin asiaa koskevat ratkaisut. Asiakasnäkökulmasta ja todennäköisesti myös taloudellisesta ja toiminnallisesta näkökulmasta yksi muutos, vaikka se mahdollisesti olisi vaikutuksiltaan suurempi, on parempi kuin mahdollisesti kolmen vuoden aikana vuosittain tapahtuvat organisaatiomuutokset. Näin ollen yhdistymishanke tulisi keskeyttää ja jäädä odottamaan, että muista valmisteltavina olevista hankkeista on tehty ratkaisut.

Vaiheittain tapahtuvat muutokset pienentävät myös muutoksesta saatavaa kustannushyötyä. Olihan selvitysraportissakin todettu, että esim. tietojärjestelmiin liittyvät kertaluonteiset erät tulisivat toistumaan, mikäli joudutaan toteuttamaan useampi uudistus peräkkäin.

Hallituksen esitykset ja asetuseronnokset

Lausuntopyynnössä on pyydetty kuntaa ottamaan kantaa myös hallituksen esityksiin ja asetuseronnoksiin, jotka muuttuisivat, mikäli toimipisteet yhdistettäisiin. Selvityksen johtopäätösosiossa on todettu niiden olevan pääosin teknisluonteisia muutoksia niin, ettei laissa ja asetuksissa olevien säännösten sisältöä muutettaisi. Lausuntopyynnön liitteen 3 kohdassa 6 on kuitenkin asetuseronnoksissa useaan kunnan asukkaiden toimintaan vaikuttavien tehtävien vastuumastraatiksi esitetty Uudenmaan maistraatin sijaan Lounais-Suomen maistraattia. Tällaisia muutosesityksiä on esitetty

Kunnanhallituksen päätös 13.4.2015

esim. perukirjan osakasluettelon vahvistamisen osalta, isyyden tunnustamisen hyväksymisen osalta ja nimenmuutoshakemusten käsittelyn osalta. Epäselvää on, onko esitetyillä muutoksilla tarkoitettu vain maistraattien sisäistä työnjako ja miten muutos on esitetty toteutettavan asiakaspalvelun osalta.

Muutosesityksen tavoitteena lienee tiettyjen asioiden osaamisen keskittäminen ja kehittäminen yhteen paikkaan sekä maistraattien resurssien tasapuolinen jakaantuminen. Tältä osin Kirkkonummen kunnanhallitus toteaa, että vaikka päätöksenteko keskitettäisiinkin asiaryhmittäin yhteen maistraattiin, ei tämä keskittäminen saa heikentää asiakaspalvelua, tarvittavaa lähipalvelua ja neuvontaa molemmilla kotimaisilla kielillä.

Yhteenveto

Kirkkonummen kunnanhallitus suhtautuu myönteisesti kaikkiin hankkeisiin, joiden tavoitteena on toiminnan tehostaminen, asiakaspalvelun parantaminen ja kustannussäästöt. Koska samanaikaisesti on meneillään useampi hanke, jotka kaikki vaikuttavat maistraattien toimintaan, olisi perusteltua käsitellä nämä hankkeet kokonaisuutena. Lausuntopyynnön kohteena oleva yhdistymishanke tulisi keskeyttää odottamaan muiden siihen vaikuttavien hankkeiden valmistelua ja ratkaisua.

Säädöksiin tarvittavat muutokset on hyvä tarkastella samasta syystä myös sen jälkeen kun kaikkien muutosten kokonaisvaikutukset ovat tiedossa.

Kirkkonummen kunta ei näe tarkoituksenmukaisena että virastot yleensä keskitetään Helsingin keskusta. Kirkkonummen kunnassa asuu paljon korkeasti koulutettua väestöä ja kunta on sitoutunut lisäämään MAL-sopimuksen perusteella kaavoitusta. Siksi näemme, että Uudenmaan maistraatti tulee sijoittaa Kirkkonummelle.